

Кое то мразим

В себе си

Виктор ПАСКОВ

Никой не ни обича. Всички ни се присмиват. Някакъв чех се гаври с нас, че сме кенеф. Изобразил ни в инсталация пред Европейския съюз. Отникъде светъл лъч. Докуч ни докараха... Никой не ни обича. Всички ни мразят. Всички!

Боже, наистина ли никой не ни обича? Не се живее така... Никакъв живот не е никой да не те обича! Толкова ли сме скапани? Толкова ли сме грозни? Толкова ли сме прости? България - на три морета! На три морета, ама като ти врътнат кранчето, студуваш... Ако някой все пак ни обича, трябва да е ненормален...

Това, уважаеми дами и господа сънародници, е дъното. Така говори. Така изглежда. Така чувства. Стигнало е до колективното дъно и нищо по-добро не може да ни хрумне, освен да изобретим колективен тирбушон и да си пробием по-долно дъно - още по-дълбоко, още по-грозно, още по-безнадеждно. Омразата, която ни дави, е следствие на самоомразата, която сме развили и усъвършенствали. Мразим се тъй чистосърдечно от медицинска гледна точка, сякаш сме добили това чувство в лабораторна епруветка. Когато някой ни се присмее, когато ни наругаят и санкционират, ние извратено започваме да обичаме този, който ни мачка и сме готови да подкрепим гаврата му с още по-гадни плювките. Ние сме перфектният беквокал на плювките. Просто защото не ставаме за солисти.

И все пак надявам се да имам възможност да ви разкажа за мои швейцарски приятели, които не ни мразят.

Марк Летау например.

Марк е 47-годишен, журналист, редактор във вестник „Дер Бунд“, един от най-старите и авторитетни швейцарски всекидневници. Неговият ресор е швейцарската външна политика. За първи път е срещнал думата „България“ в един английски вестник при първото си посещение в Англия.

Бил 15-годишен. Ставало дума за някакъв чадър. Спомня си, че силно се е удивил на техническия напредък на страната, произвеждаща такива чадъри. Забравил България. Бил типичен швейцарец, чието мислене свършвало до желязната завеса.

Марк е запален по спортното ориентиране. През 1991 г. в планината Юра се запознал с трима българи от Търговище, които били част от международните отбори по дисциплината. Опънал палатката си до техния „Москвич“. За първи път през живота си виждал „Москвич“. Валял проливен дъжд. Марк - в палатката, българи - в москвича, където се хранели с консервирано в буркани месо.

Швейцарският журналист Марк Летау (крайният вляво) сред българските си приятели в Търговище. Снимка Личен архив

Предложили и на него. Видяло му се вкусно. Поканил ги вкъщи да се изсушат, измият и да спят на чаршафи. Първият му сблъсък с българския манталитет бил по пътя за неговия дом в Берн: новият му приятел изключвал мотора по стръмните места - да пести бензин. Това би ужасило всеки швейцарец.

Малко след това Марк пристига в град Търговище, където се сблъскал с целия ад на онези години. Това,

което видял и преживял, го променило завинаги. Осъзнал, че вече не може да живее както досега. Разбрал, че затворен между Алпите в сигурната Швейцария е загубил социалния си рефлекс за себеподобните, живеещи по коренно различен начин. Разбрал и друго: че би могъл да живее между тези хора и в тази страна.

Марк започнал да пише седмична колонка в „Дер Бунд“ - „Един прозорец към

България“. Скоро се включили и други автори. Седмици наред висели на телефоните да организират дрехи, храна и помощи за България. Годишите минавали. Марк ставал все повече и повече българин.

Така и до днес. Марк е създал швейцарско-българското дружество „Вариант 5“. Издава вестник на български и немски със същото име. Организира ежегодни посещения на български отбори по спорт-

но ориентиране, на детски хорове, намира спонсори, изгражда помощи, дори си е купил апартамент в Търговище, защото не понася хотели, а знае отлично как се живее в двустаен апартамент с кашляц в кухнята дядо и шестчленно семейство. Марк познава България така, както много българи не я познаваме. Приема я такава, каквата е. Обича я.

Защо, по дяволите, я обича, след като я познава? Защо върши всичко това?

Ами защото не го разяжда нито омраза, нито самоомраза. Българите, смята той, биха направили всичко за децата си и за семейството, но би трябвало да разберат, че човек е длъжен да направи нещо и за хората, които са извън семейството. Че човек трябва да инвестира в малката стъпка, за да направи голяма. Марк знае колко тесен може да бъде швейцарският перфекционизъм и колко стягащ мисловният му корсет. Той е вложил част от себе си в България, но и тя се е реванширала - променила е светуосещането му. Той има право да ни критикува, защото не е безразличен към нас. Има право да се дразни от факта, че всичко тук е гръмогласно: политиките, телевизорите, музиката, псув-

ните, вестниците, а, от друга страна, над всичко това се разпростира гръмогласно мълчание. Мълчание за противоречията. Ние, които разбираме езика, трябва да разберем и логиката му: защо правим това, а не онова? Защо реагираме по този, а не по друг начин?

За да разберем Марк и неговата любов към България, трябва да осъзнаем първо докъде ни е докарала пълната десоциализация на обществото. Колективното безсъзнание. Проклетото чувство за липса на значимост. Политиката може да реши или да не разреши някои проблеми, но е напълно безпомощна при тежкия проблем със собствената ни същност.

Силата на едно общество се изразява в отношението му към слабите. Падналици. Необичаните. Това не е буржоазен хуманизъм. Който ни разбира и подкрепя в мрачния момент, е силен. Ако му повярваме и разберем мотивите му - промяната е започнала. Ще се оттласнем от дъното.

Защото трябва да разберем накрая, че това, което другите харесват в нас, не е на всяка цена онова, което мразим в себе си.

Забравих да кажа: двегодишният син на Марк се казва Манол-Златко. ❖

Златен депозит със златна лихва

9,75% годишна лихва

- Срок – 3 месеца
- Валута – лева и евро
- Довнасяте по всяко време
- Без минимална сума за откриване

Гореща оферта

Само до 15 февруари

За депозити общо в размер над 100 000 лева или равностойността им в евро получавате златно кюлче от 2,5 г

За депозити общо в размер от 50 000 до 100 000 лева или равностойността им в евро получавате сребърно кюлче от 10 г

Вземете своето съкровище сега

0800 11 011

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

въпрос на лихва

За по-подробна информация относно предлагането на кюлчета, моля посетете www.fibank.bg

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА

генерален спонсор